

БЕЛЕШКЕ

NOTES

О реадмисији. – Током 90-их година XX века, због ратова и дискриминације на простору бивше Југославије, велики број грађана Србије и Црне Горе добио је привремену заштиту у земљама Западне Европе. Хиљаде држављана Србије и Црне Горе и после демократских промена 2000. године такође наставља да тражи азил у западним земљама. Готово сви ти захтеви бивају одбијени, а у току је и процес укидања привремене заштите, тако да се велики број људи сада враћа у Србију и Црну Гору на основу обавеза које је наша земља преузела потписујући уговоре о реадмисији становништва. Према подацима Министарства за људска и мањинска права, Србија и Црна Гора је до сада закључила 15 уговора о реадмисији, а у току су преговори за закључење још 12 уговора. То су билатерални уговори са државама Западне Европе и региона који регулишу услове и инструменте враћања људи, који немају законски основ боравка. Лица обухваћена уговорима о реадмисији могу бити грађани држава уговорница, лица трећих земаља и лица без држављанства.

Повратак из Западне Европе грађана Србије и Црне Горе којима је одбијен захтев за азил или укинута привремена заштита је публикација Групе 484 чије је издавање помогла SEE-RAN (South East European Refugee Assistance Network). Ова публикација са различитих аспеката и становишта третира тематику реадмисије становништва и даје одређене препоруке у односу на повратак грађана СЦГ из земаља Западне Европе.

Публикација је састављена из четири поглавља. У првом поглављу се објашњавају став и препоруке Групе 484 у односу на повратак грађана Србије и Црне Горе из земаља Западне Европе. У прилог овим препорукама и као објашњење става Групе 484, прво се износе подаци о броју и структури повратника, затим трендови и политика у вези са повратком, како у смислу сарадње на нивоу ЕУ, тако и програма помоћи како би се стимулисао повратак. Даље се објашњавају услови и процедура пре и током повратка становништва, као и услови прихвата у Србији и Црној Гори. На крају првог поглавља износе се закључци и препоруке.

У анексу пре другог поглавља износе се случајеви повратника и правна анализа уговора о реадмисији.

Друго поглавље представља коментаре и критике на став и препоруке Групе 484, а у трећем поглављу се износе појединости са панел дискусије – ”Природни повратак грађана Србије и Црне Горе из Западне Европе”.

У четвртном поглављу које је насловљено са ”На бранику тврђаве Европе” ближе се објашњавају концепти ”сигурне земље порекла” и ”сигурне треће земље”. Такође, закључивање уговора о реадмисији се наводи као услов за сарадњу са Европском унијом. Објашњава се поступак враћања држављана трећих земаља, поступак враћања држављана СЦГ и износи анализа уговора о реадмисији.

Петар Васић

Седми конгрес по медицинска географија в Българија. – На 27-ми и 28-ми октомври 2005 в София бе проведен Седми национален конгрес по медицинска географија с меѓународно учество. Негови организатори бяха Съюза на научните медицински дружества и Българското дружество по медицинска географија. Конгресът бе посветен на 90-годишнината от рождението на професор доктор на медицинските науки Йордан Наумов. Свои доклади представиха учени от Българија, Русија и Македонија. Сред тях бе и академик Артур Артурович Келер от Санкт-Петербург, който има значителни приноси в развитието на медицинската географија в Българија. Той поднесе приветствие от името на Руското дружество по медицинска географија.

На конгреса бяха изнесени 48 доклада, разпределени в 6 основни секции: 1. Национални и регионални здравно-демографски проблеми; 2. Нозогеографија: Епидемиологија на социално значимите заболявания и Географско разпространение на инфекциозните и паразитните болести; 3. Медико-географски проблеми на антропогенно променената околна среда; 4. Медико-географски аспекти на рекреационно-туристическата дейност; 5. Ветеринарни медико-географски изследвания; 6. Актуални проблеми на медицината на бедствените ситуации.

В отделните секции учени от различни специалности представиха резултатите от своите изследвания. Сред по-интересните доклади бяха: ”Проф. д-р Йордан Наумов и медицинската географија в Българија”, Д. Филипов; ”Злокачествените новообразувания на Балканският полуостров”, Ш. Данон; ”За необходимостта от формирането на клъстери в здравната политика на Българија”, Н. Димов; ”Екологическа медицинска географија на Русија”, А. Келер; ”Географско разпространение на множествената склероза – роля на популационниот генофонд”, С. Михайлова; ”Възрасовата структура на населението в Българија и честотата на някои заболявания”, Хр. Ганев; ”Професионална заболяемост в страната и по региони – ниво и структура за 2004 г.”, М. Јанчева, Н. Цачева, Ив. Петров, Р. Младенова; ”Тенденции в смъртноста от болести на органите на крвообръщението в Българија и Гърција”, Л. Георгиева; ”Равнище на абортите в Р. Българија и ЕС”, К. Петкова-Ганчева и др.

На Седмия конгрес по медицинска географија бе учредена фондација на името на проф. д-р Йордан Наумов. Нејна цел е подпомагането и стимулирањето на млади научни работници в областта на медицинската географија. С новоучредената награда бе отличен младиот географ Зорница Спасова за свој оригинален доклад ”Влијание на температурата на въздухот върху настъпвањето на кризи при лица с психични разстройства”.

Конгресът завърши с отчетно-изборно събрание на Дружеството по медицинска географија в Българија, на коешто бе избрано ръководство за следващия 4-годишен мандат. За председател на дружеството за први път бе избран географ – доц. д-р Нено Димов, ръководител на катедра Социално-икономическа географија на Геолого-географскиот факултет на Софийскиот универзитет ”Св. Климент Охридски”.

Дружеството по медицинска географија в Българија е основано през 1970 г. по иницијатива на проф. д-р Йордан Наумов. Освен лекари, в неговата дейност учествуваат географи, социолози, архитекти, специјалисти по опазвање на околната среда и др. Основните изследвания са насочени към разкривање на природните,

социални-икономическите, етно-културните и други фактори за възникването и разпространението на определени заболявания на различни териториални равнища. От 1970 до 2005 г. Дружеството по медицинска география в България е провело 7 конгреса и 12 научни симпозиума. Текущата дейност на дружеството включва регулярно изнасяне на лекции от български и чуждестранни специалисти, посветени на различни медико-географски проблеми. През 2005 г. бе издаден първият том на монографията Медицинска география на България, а вторият предстои да бъде отпечатан през 2006 г.

Членският състав на дружеството включва около 150 български учени, сред които и редица географи. Част от структурата на Дружеството по медицинска география са филиалите в Пловдив, Варна и Стара Загора, където има медицински университети.

Валентин Михайлов